

Sygn. akt VIII Ga 410/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Piotr Sałamaj

po rozpoznaniu w dniu 4 maja 2018 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) spółka akcyjna spółki komandytowo-akcyjnej

w Ś.

przeciwko E. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum

w S. z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt XI GC 506/17

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 450 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Piotr Sałamaj

Sygn. akt VIII Ga 410/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia z dnia 24 sierpnia 2016 r. powódka (...) spółka akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w Ś. wniosła o zasądzenie od pozwanej E. S. kwoty 2.130,76 zł z odsetkami ustawowymi od dnia złożenia pozwu. Dochodzone pozwem roszczenie obejmowało należności z tytułu niezapłaconych odsetek za sprzedany pozwanej towar wymieniony w wystawionych na jej rzecz fakturach. Wynikające z faktur należności główne zostały przez pozwaną uregulowane z opóźnieniem. Przedmiotową wierzytelność z tytułu niezapłaconych odsetek powódka nabyła od pierwotnego wierzyciela – sprzedawcy na podstawie umowy cesji. Pomimo wyrażenia przez powódkę zgody na umorzenie 40% należności, pod warunkiem zapłaty 60% ich wartości pozwana nie dokonała zapłaty.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Dla zniweczenia powództwa pozwana podniosła zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodowej, przedawnienia części roszczenia, niewykazania roszczenia tak co do zasady, jak i co do wysokości oraz nieistnienie zobowiązania z uwagi na całkowitą spłatę zadłużenia. Wskazując na specyfikę branży paliwowej, zaznaczyła, że co do zasady kontrahenci przedłużają sobie terminy płatności a zatem nie powstają odsetki.

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2017 r. (sygn. akt X GC 506/17) Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.004,26 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 sierpnia 2016 r. (pkt 1. sentencji), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2.) i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.324 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3.).

Apelacją pozwana zaskarżyła powyższy wyrok w części, tj. w zakresie punktu 1., w którym Sąd orzekł zapłatę na rzecz powódki ponad kwotę 463,67 zł, a w związku z tym również pkt 2. i 3. orzeczenia.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwana zarzuciła naruszenie art 118 k.c. w zw. z art 554 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji przyjęcie, że odsetki związane z roszczeniami z tytułu sprzedaży dokonanej m.in. w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat trzech, podczas gdy roszczenie za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego, a w przypadku roszczeń o odsetki za opóźnienie w zapłacie ceny wynikającej z umowy sprzedaży zawartej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawnia się z upływem lat dwóch.

W oparciu o przedstawione zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 463,67 zł i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, a także zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu poniesionych przed sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej okazała się bezzasadna.

Na wstępie zaznaczyć należy, że sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, zaś Sąd odwoławczy nie przeprowadzał postępowania dowodowego, zatem zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie niniejszego orzeczenia powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Przyjmując za własne zarówno ustalenia faktyczne, jak i dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę prawną roszczenia, Sąd Odwoławczy akceptuje także wywody dotyczące podstawy prawnej żądania zapłaty, pozostałego po uregulowaniu należności głównej z tytułu umowy sprzedaży, a dotyczącego skapitalizowanych odsetek za opóźnienie, opartej na art. 118 k.c.

Odnosząc się do sformułowanych zarzutów apelacji, wbrew twierdzeniom pozwanej, nie można automatycznie przyjąć, że roszczenie za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego, a więc przypadku roszczeń o odsetki za opóźnienie w zapłacie ceny wynikającej z umowy sprzedaży zawartej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawnia się z upływem lat dwóch. Trafnie bowiem wskazał Sąd Rejonowy, w oparciu o przywołaną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia uchwałę Sądu Najwyższego, że skoro cena za sprzedany towar została zapłacona, to roszczenie o odsetki staje się roszczeniem samoistnym i ulega przedawnieniu zgodnie art. 118 k.c. z upływem trzech lat. Przywołana uchwała Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2005 r. (III CZP 42/2004) stanowiła zresztą swoistego rodzaju rozstrzygnięcie narosłego do tamtej pory sporu w kwestia przedawnienia odsetek. Obecnie dominującym w orzecznictwie jest stanowisko, w pełni podzielane przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, zgodnie z którym odsetki jako roszczenie okresowe przedawniają się z upływem lat trzech, nie później jednak niż z upływem okresu przedawnienia roszczenia głównego, przy czym termin przedawnienia odsetek biegnie dla nich samodzielnie w sytuacji gdy bieg przedawnienia odsetek w biegu terminu przedawnienia roszczenia głównego został przerwany lub gdy roszczenie główne wygasło (por. wyrok SN z 13.01.2012 r., I CNP 22/11, LEX nr 1170206; z 9.06.2005 r., III CK 619/04, LEX nr 180855; z 24.05.2005 r., V CK 655/04, LEX nr 152449; z 24.02.2005 r., III CK 223/04, LEX nr 603773; z 28.01.2005 r., V CK 380/04, LEX nr 359435). Z powyższego

wynika, czego zdaje się nie zauważać pozwana, że termin przedawnienia odsetek od należności niezapłaconych różni się od terminu przedawnienia odsetek od należności zapłaconych (wygasłych), ale z opóźnieniem. Jeżeli więc wierzyciel dopuścił do przedawnienia roszczenia głównego, to roszczenie o odsetki od tego roszczenia również ulega przedawnieniu. Mając na uwadze, że roszczenia z tytułu sprzedaży w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem dwóch lat (art. 554 k.c.), a wierzyciel na przykład nie przerwał biegu przedawnienia należności głównej, to nie może - bez ryzyka podniesienia zarzutu przedawnienia - dochodzić samych odsetek od przedawnionej należności głównej powołując się na trzyletni okres przedawnienia z art. 118 k.c., gdyż roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawniło się z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego. Jeżeli natomiast dłużnik dokona zapłaty należności głównej z tytułu sprzedaży w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy z opóźnieniem, ale przed terminem jej przedawnienia, to wówczas odsetki za opóźnienie w zapłacie takiej należności nie przedawniają się w terminie dwuletnim przewidzianym dla roszczenia głównego (art. 554 k.c.), a uzyskują niezależny od należności głównej charakter i przedawniają się z upływem przewidzianego w art. 118 k.c. trzyletniego okresu przedawnienia, co właśnie czyni niezasadnym podniesiony przez poznaną zarzut naruszenia art. 118 k.c. w zw. z art. 554 k.c. Ustanowiony w powołanym przepisie (art. 118 k.c.) termin przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe stosuje się zatem do roszczeń o odsetki za opóźnienie także wtedy, gdy roszczenie główne ulega przedawnieniu w innym terminie (por. wyrok SN z 27.09.2016 r., I PK 44/16, LEX nr 2147275).

W kontekście powyższego nie znajduje uzasadnienia zarzut pozwanej jakoby zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego „premiowało dłużnika”, który nie spłaca ani należności głównej ani odsetek, w stosunku do pozwanej, która na bieżąco uiszczala należności z wystawianych na jej rzecz faktur. Niezależnie bowiem od ostatecznego dokonania zapłaty należności głównej (dobrowolnie czy w drodze egzekucji) z opóźnieniem stanowi ono bezprawne (bo po upływie terminu płatności) korzystanie przez dłużnika z kapitału i w analogiczny sposób może pochłaniać zakładany przez wierzyciela zysk, a w konsekwencji destabilizować jego płynność finansową. Jak słusznie zważono zaś w odpowiedzi na apelację już z samych zeznań pozwanej i świadka W. M. wynikało, że ze względu na nieterminowość zapłaty sprzedawca wstrzymywał sprzedaż paliw na rzecz pozwanej i dopiero po uregulowaniu należności i obietnicy dalszego ich regulowania w terminie zawierał kolejne umowy sprzedaży, pozwana zaś nadal – co jest bezsporne - w opóźnieniu. Zachowanie pozwanej i innych kontrahentów poprzednika prawnego podwoda polegające na dobrowolnym uregulowaniu wszystkich należności głównych, ale z opóźnieniem doradziło ostatecznie do dramatycznej jego sytuacji ekonomicznej i bankructwa. Trudno zatem doszukać się - jak chciałaby pozwana - podstaw do premiowania takich właśnie działań.

W tym stanie rzeczy wniesioną przez poznaną apelację jako niezasadną Sąd Okręgowy oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt I. sentencji wyroku).

Konsekwencją oddalenia apelacji było rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego oparte na treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 108 §1 k.p.c. Wobec przegrania przez poznaną sprawy w tej instancji zasądzono od niej na rzecz powoda koszty zastępstwa procesowego, których wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO(...)